

генност по отношение на религията. Начинът на живот и поведение на циганите имат специфични особености, които и християнството и ислямът не могат да променят и да вкарат в канона си. На практика религията им е една верска смесица, която може да се характеризира със синкретизма на религиозните практики и с динамиката на бързите промени (Марушиакова, Попов 1993: 164-165; Томова 1998: 341). За разграничаване на циганите по религиозен принцип се използват термините български цигани (дасикане рома) и турски цигани (хорохане рома).

В годините на Османската империя циганите в българските земи по *вероизповедание* са християни и мюсюлмани. „Религията им е или мохамеданска, или християнска, а най-вече никаква. Защото, ако някой от тях реши да се изповядва, не изпълняват никакви обреди, не следват никакви предписания” (Йонов 1986: 302 – Кемпелен, 1740).

В края на XVIII-началото на XIX век броят на циганите мюсюлмани започва да надвишава този на християните. За османската администрация приемането от циганите на мюсюлманските имена не символизира истинските им религиозни убеждения. Те не са пълноправни мюсюлмани, а само използват промяната за някои данъчни облекчения.

В миналото, в районите населени с българи католици, цигани приемат и католицизма. Постепенното западане на авторитета на тази църква, както и общите процеси сред ислямското население, засилват влиянието на мохамеданството. Тези цигани днес се представят като турци католици (Марушиакова 1992-б: 116).

През последните десетилетия на XIX век в гр. Битоля и гр. Прилеп (Македония) циганите православни християни при определяне на религиозните общини застават на страната на Българската Екзархия³. В Прилеп за тази подкрепа допринася и православният свещеник циганин (Кънчов 1900: 115). След Освобождението през 1878 г. в България в много градове турските цигани остават единствени представители на мюсюлманската религия: “Софийският турски мюфтия, на когото му останала след емиграцията на мюсюлманите практически само циганската общност, не е особено очарован от благочестието и начина на живот на паството си” (Лори 2002: 54).

В същото време при много по-големи части от циганите се развива т.нар. „битов ислям”. В редица градски и селски махали циганите мюсюлмани имат свои свещенослужители – имами, ходжи и ходжакини

³ Българска Екзархия – върховна национална организация на Българската православна църква. Борбата за установяването на българската национална църква започва през 1830 г. и завършва на 28 февруари 1870 г. когато със султански ферман издаден в Цариград, се узаконява възникването на Българската Екзархия. В нейните граници са включени земи, населени с етническо българско население. През 1871 г. Българската екзархия е призната за официален представител на българската нация в Османската империя.